

Kauza Gripen

01.dubna 2007 Jiří Kozák

Kauza pronájmu letadel JAS 39 Gripen se po několika letech stala opět středem zájmu českých médií. Prapočátek historie se začíná psát v roce 1997, kdy vláda Václava Klause rozhodla o modernizaci armádní letky namísto ruských migů. O vládní zakázku se postupně ucházelo pět firem: konsorcium McDonnell-Douglas/Boeing, Lockheed Martin, Dassault Aviation, koncern EADS, a britsko-švédské konsorcium BAE Systems/SAAB. V roce 2001 bylo vyhlášeno výběrové řízení, ve kterém však po několika měsících zůstal pouze koncern BAE Systems/SAAB.

O rok později pak vláda rozhodla o nákupu 24 stíhaček za 60 miliard korun. Následná vláda Vladimíra Špidly však od prodeje odstoupila a rozhodla se pouze pro pronájmy. Za desetiletý pronájem 14 letounů se rozhodla vydat 20 miliard korun. Korupční aféra se měla týkat jak nákupu stíhaček, tak jejich pronájmu.

Impuls ze Švédska

Aféru rozproudila v posledních dnech reportáž švédské televize SvT, která v souvislosti s prodejem gripenů hovořila o úplatcích ve výši tří miliard korun. Klíčovou osobou uplácení v České republice měl být šéf české kampaně stíhaček gripen, Angličan Steve Mead, který se původně soustředil na jednání s ministrem financí Ivem Svobodou. Za zprostředkovatele jsou označeni Rakušan Alfons Mensdorff-Pouilly, Čech Richard Háva - ředitel podniku Omnipol a bývalý kanadský ministr Otto Jelinek. Peníze jim měly přitéct přes off-shoreové účty v daňových rájích. V českém prostředí padá podezření především na vládní ČSSD, představitelé ale vinu odmítají.

O možné korupci hovořili tři senátoři - Michael Žantovský, Jitka Seitlová a Přemysl Sobotka, všichni ale nabídku na úplatek odmítli. Uplácení měli být zástupci ministerstva obrany, průmyslu a obchodu, financí a generálního štábu.

Je to jen špatný překlad ...

O týden později odvysílala švédská televize druhý díl reportáže. V ní sehrál hlavní roli někdejší ministr zahraničních věcí Jan Kavan. V reportáži hovoří o svých schopnostech pozdržet policejní vyšetřování, což v České televizi vzápětí popřel špatným překladem ... O následné londýnské schůzce novinářů s řeckým lobbyistou Petrosem Michopolosem, který otevřeně hovoří o úplatcích, Kavan informoval policii. Sven Bergmann, švédský novinář, to však popírá: „Chci připomenout, že pan Kavan včera ZMĚNIL své oficiální prohlášení. Několik dní tvrdil, že policii kontaktoval Z KRAJE ledna, tedy než jel na druhé setkání s námi do Londýna. Včera v České televizi už říkal, že šel na policii až PO londýnském setkání s námi - 19. ledna,“ řekl Bergmann pro deník aktuálně.cz. Od Kavanova jednání se okamžitě distancovala jak sociální demokracie, tak předseda sněmovny Miloslav Vlček, který jej zaměstnával jako externího poradce pro zahraniční politiku. Případem se znovu začala zabývat česká policie, prošetřuje ho rovněž britská protikorupční služba SFO a švédská policie.

Transakce BAE překračují hranice České republiky

Znovuotevření kauz společnosti BAE není jen českou záležitostí. Britská policie zkoumá podezřelé

transakce společnosti v Saudské Arábii, Jihoafrické republice, Tanzanii, Kataru, Rumunsku, Slovensku, Bosně, Chile či Rakousku. Například v Saudské Arábii měla sahat až do královských kruhů a vyšetřování bylo zastaveno jen kvůli udržení křehkého spojení mezi Saudskou Arábií a Velkou Británií. Na Slovensku prověřují transakci na armádní komunikační systém, v Rumunsku koupí dvou námořních lodí. V Chile měla společnost údajně uplácat podřízené Augusta Pinocheta.